

بعض من الرسوم التخطيطية
مِنْ كِتَابِ نَصِّ النُّصُوصِ
بقلم
الشيخ حيدر بن علي أمولي

some schematic diagrams

from

The Text of Texts

by

Shaykh Ḥaydar bin ʿAlī ʿAmūlī

Shaykh ʿAmūli رحمه الله said, “Most men are beasts and fourfooted animals
“So open the eye of your heart that you may see the soul and the unseen. If you enter the realms of divine passion (*‘ishq/عشق*), you will see all horizons as a garden. Rise above all the people of this world by your intent and look around the heavens. The heart wants that which you see and that which your heart wants you shall see.

“The heart will see its sun in every splitting of the atom. If you give everything you have with passion, then call me an unbeliever if you ever suffer loss in your desiring. If the soul burns up with the fire of passion, then you will see passion as the elixir of the soul.

“Travel beyond the confines of this life and see the vastness of His kingdom beyond space.

“Let your ear listen to what it has not heard and your eye see what it has not seen, until it leads you to where you see the One of the world and all the worlds.

“Express your passion for the One from your heart and soul until you see Reality with the eye of certainty:

“There is only One and nothing but Him, He is Alone and there is no god but Allāh ﷻ.”

[He] saw the world as constituted by divine letters (*‘ilmul-hurūf*), a profound reversal of the tendency in mainstream Western philosophy to privilege the spoken over the written word, which has been termed logocentrism. In this alternative tradition the cosmos itself is nothing more or less than a text, spelled out by letters that are also understood as the basic phonetic units of the language. Even the oral command of Allāh ﷻ “Be!” (*kun /كُنْ*) is interpreted as the enunciation of letter-phonemes that in turn generate further metaphysical marks. The written word is therefore not seen as posterior to spoken language, nor parasitic upon it, but is rather coeval with and inseparable from speech and from contingent being.

Who was Shaykh Ḥaydar bin °Alī °Amūlī ؒ?

Shaykh Ḥaydar bin °Alī al-°Ubaydī °Amūlī ؒ (d. after 793/1391) was a versatile scholar who ultimately reconciled Shī°ism' and Şūfism. He was an °Alawī and is the first °Imāmi scholar who, in spite of holding the status of *marji°iyyah* in the Shī°ah world, linked himself to a Şūfī silsilah which reaches back to Bāyazīd Baştāmī ؒ and ultimately to Sayyidinā °Alī ؑ. He has given an account of his Şūfī lineage in *Kitāb Naş an-Nuşūş*, from which the following diagrams are taken, a commentary on Ibn al-°Arabi's ؒ *Fusus al-ḥikam*. Shaykh Aḥmad al-°Ahsa'i ؒ calls him "the culminating point of knowledge and possessor of the capacity (*quwwah*) of *kashf*."

His major work in °irfan is *Jamī° al-°asrar wa manabī°-l-°anwār*, in which he proved that the way of the Şufīs was compatible with °Imāmi faith. The writing of this book brought about a radical change in his outlook, as a consequence of which he gave up his prejudice against Sunnis and embraced the way of the °urafa°.

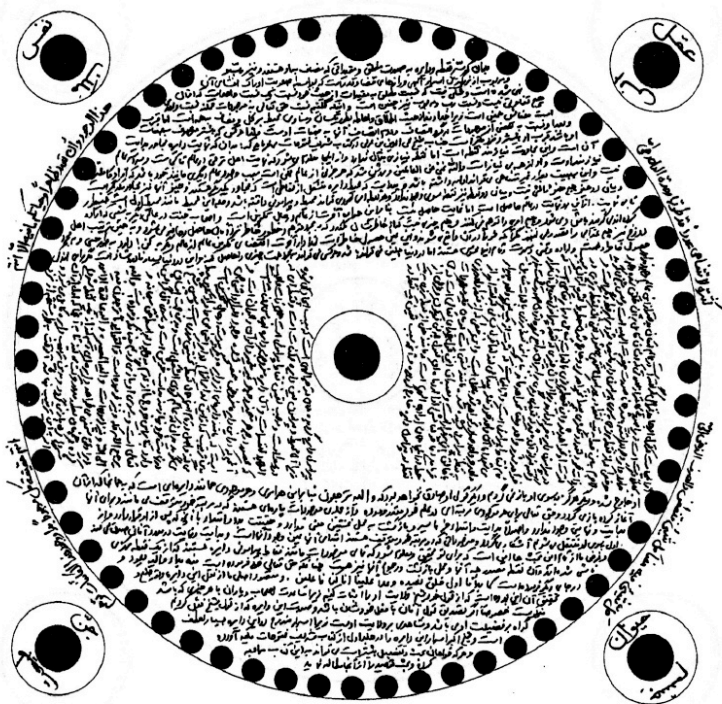
In his view the °Imāms of the Ahl al-Bayt ؑ occupy the position of the spiritual leadership of both the Shī°ah and the Şufīs. He maintains that the Shī°ah and the Şufīs are closely related to each other, but are not fully aware of this. In order to prove his point he refers to the favourable views of the Shī°ah with regard to Şufīs and the views of the Şufīs supporting the Shī°ah stand on various issues.

He calls himself a 'Shī°ah Muḥammadi', a term which was recently modified by °Alī Şhari°ati, who claimed that Taşḥayyu° °Alawī and Tasanun Muḥammadi were one and the same thing. With a view to bring the Sunnis closer to the Shī°ah, Sayyid Ḥaydar °Amūlī ؒ, following Ibn Mayṯam al-Baḥranī, says that *tabarra°* (تبرأ) does not mean vilifying the first three caliphs, but means emancipation of one's self and renouncing the worldly attachments of individuated existence. Similarly, he reinterpreted the term *taqīyyah* (تقية), explaining that it meant abstaining from disclosing the Divine mysteries to the riffraff and hoi polloi. He made a great contribution to Shī°ah-°Irfanī literature reinterpreting many ideas of °Amīr al-Mu°minīn ؑ, particularly his views on *tawḥīd* (توحيد).

The influence of Sayyid Ḥaydar °Amūlī ؒ paved the way for a tradition embracing Sunnis and Shī°ah of many different inclinations.

این است صورت دایره توحیدیه اغترافیه مستطیل از کلمات شیخ در باب نقطه و پیرامون دایره

دایره شماره ۲ تابع فقره شماره ۲۷۵

figure 1

دایره شماره ۴ نایع فقره شماره ۳۴۹

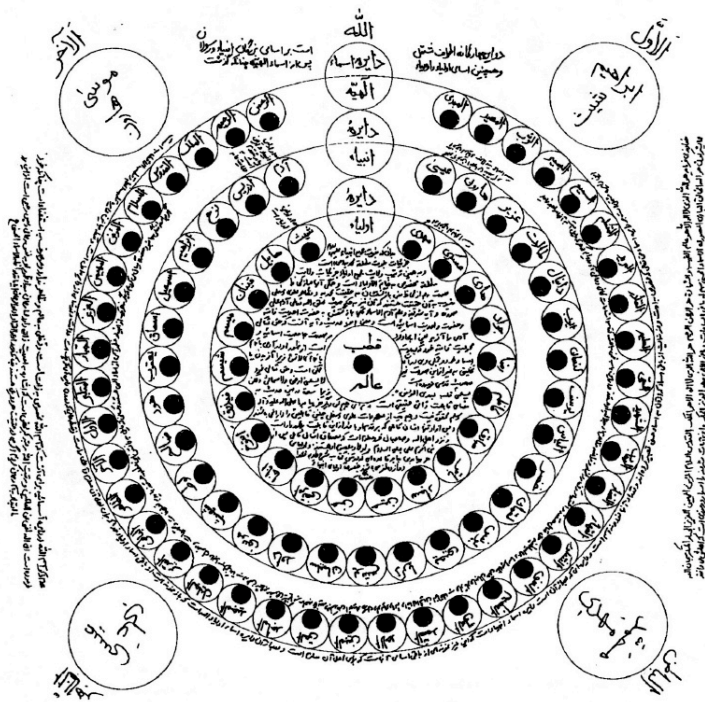
figure 3

The diagram is a complex geometric representation of the 'Dawra-ye Asma' (Circle of Names). It consists of several concentric circles. The central circle contains the words 'دایره' (Circle) and 'وجود' (Existence). The first ring contains 'دایره اولیت' (Circle of Oneness) and 'و تاملاتی' (and reflections). The second ring contains 'دایره نبوت' (Circle of Prophethood) and 'و تاملاتی' (and reflections). The third ring contains 'دایره امامت' (Circle of Imamate) and 'و تاملاتی' (and reflections). The outermost ring contains 'دایره ابراهیم' (Circle of Abraham) and 'و تاملاتی' (and reflections). The diagram is surrounded by a large circle of names and attributes, with a smaller circle of names and attributes inside it. The names are written in Persian script.

دایره شماره ۵ تابع فقره شماره ۴۰۸

figure 4

این است در این نامه مشتمل بر ظاهر اسماء الهیه بر این زبان و ظاهر نبوت طه و ظاهر ولایت طه

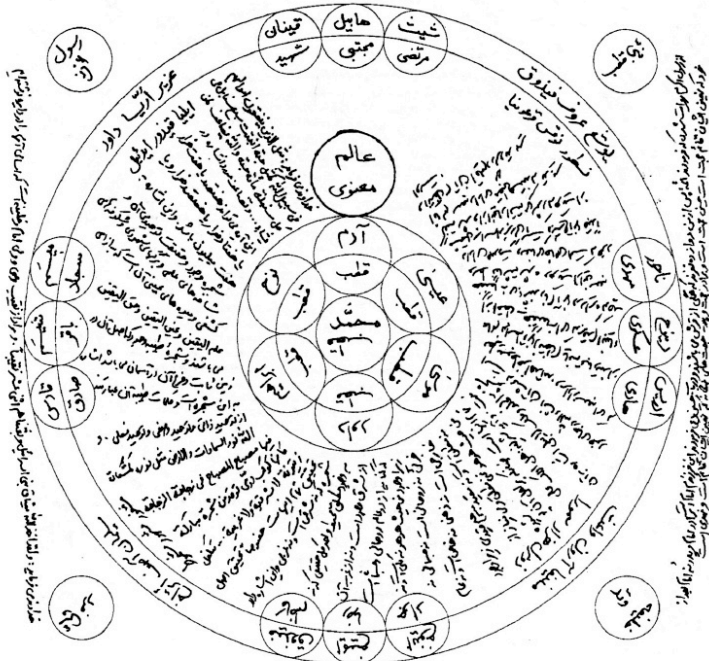

دایره شماره ۶ تابع فقره شماره ۴۰۹

figure 5

این است صورت دایره جدول معنوی برای تسهیل عالم معنوی و اهل آن به صورت انبیا و حشمتان و اولیاء
 درازگاهان که در اصطلاح فرخ حضرت شیخ اکبر فیض الدین، مرکز این انقلاب و مرکز هسته و در این چهارگاه جانبی متصل
 براسای نورگانی این طوائف می باشد
 نامهای در دایره حاشیه داخل را در جدول نوشته شده اسامی اوهیاسی آنرا معلوم است که در شرح از روی نام اسامی اوهیاسی آنرا معلوم
 ملاحظه گردد و در اطراف آن اسامی اوهیاسی هر علم اسلام نوشته است که تفهیم این اسامی هر چند در جدول آن اسامی اوهیاسی
 مشتمل است (ص) - زبان برای نوشتن شده است

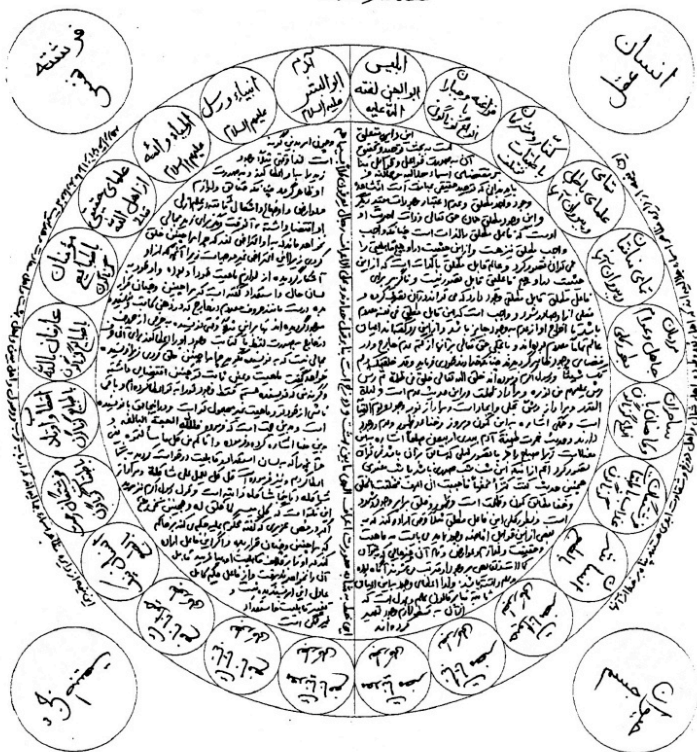

دایره شماره ۹ تابع فقره شماره ۶۶۷

figure 6

[illegible]

این است صورت دایره فوایل و فوایل سلم اسماء جلالیه و جلالیه و بیان اهل
سموات و قنات

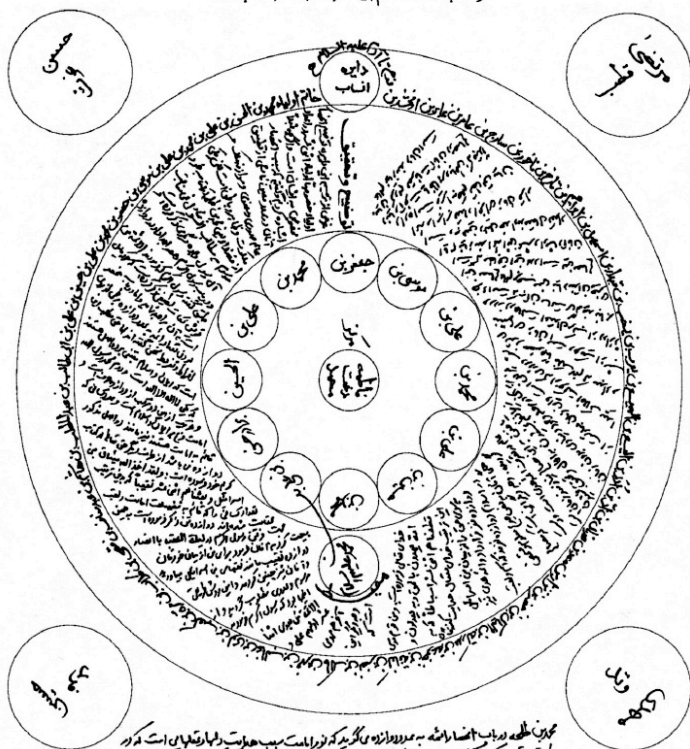

دایره شماره ۱۷ تابع فقره شماره ۸۳۷

figure 8

این است صورت دایره انساب ائمه اثنی عشر که درایه برگزیده میان گفته شد حضرت مهدی علیه السلام است و درایه
وسط برای ائمه معصومین آن حضرت و انصار ایشان به دوازده

چنین خطبه در باب انصاف آمده به مدور دوازده ی که در آنست سبب هدایت و راهای حق است که در
طریق حق سلوک می کنند در مجموع طریقی خلقت سبب آنما می آید مستحق شود چنانکه در طریقت و راهای حق
میدان دارد به یونان راهای صوفیه هدایت می کنند و راهای آسمانی را از ایشان نشانی دهد تا به یونان
و راهای حق و به راه اسلام را در آن که کشند به یاد در درام نوری که بصورت ها راه هدایت می کنند
و آن نور هدایت و در هر نوری که دیده ها راه هدایت می آید و آن نور خورشید و ماه است و در این راه
ای نور در راهی است که در آن حرکت و انتقال پیدا می کنند؛ عمل نوری که در سبب هدایت و راه هدایت
بر در در آنست که علی است که این طریقی است و در آن حرکت و در آن نورانی که در سبب هدایت و راه هدایت
می شود تا آنکه به بر آن نورانی که در سبب هدایت و راه هدایت می شود تا آنکه به بر آن نورانی که در سبب
که آن حضرت در آن راه می است و آن آنکه علی علیه السلام هستند

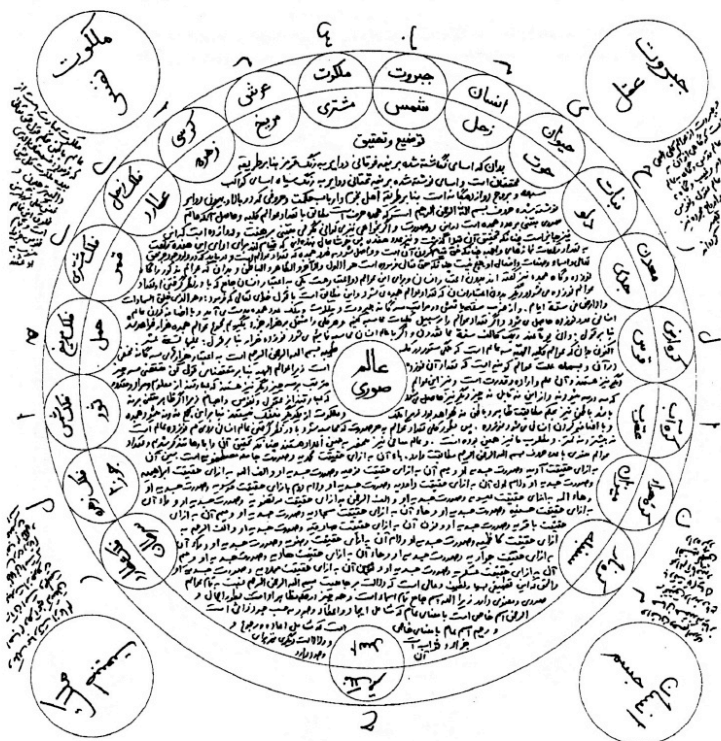
دایره شماره ۱۳ تابع فقره شماره ۷۵۸

این است صمدت دایره جدول برای شمال عالم صمدی و بیان آنکه طبایع آن حضرت نوزده است بنابر قول
عن قتالی و مطابقت آن با عالم صمدی و نیز برای آن با معرفت بسم الله الرحمن الرحیم چنانکه تحقیق حق گوشت

دایره شماره ۱۱ تابع قفره شماره ۷۲۹

این است صورت دایره جدول یون شمال عام هجری و بیان آنکه کلیات تمام اهری منحصر در نوزده مرتبه است که
قول حق تعالی و علیا تسعة عشر و مرتب است بر ترتیب حروف بیسم الله الرحمن الرحیم که نوزده حرف است و نیز
یضا هر را لا ینق و لا ینزل و لا ینزل علیا تسعة عشر و اینها اصنام انداز (لا ملائکه و ما جفتا هم) (لا تسعة لایین کزوا که
تجلا کثیران به نوازش و کزنده

و این هرام دارای کلیات دیگری نیز هستند که عبارتند از تمام هجرت و مملکت و ملک
و حق تعالی نوزده است: و هر اهل طریق السلام را این بی سته ای و کلماته علی المار لیو لکم
ایلم احسن و سلام

دایره شماره ۱۰ تابع فقره شماره ۷۲۸

figure 11

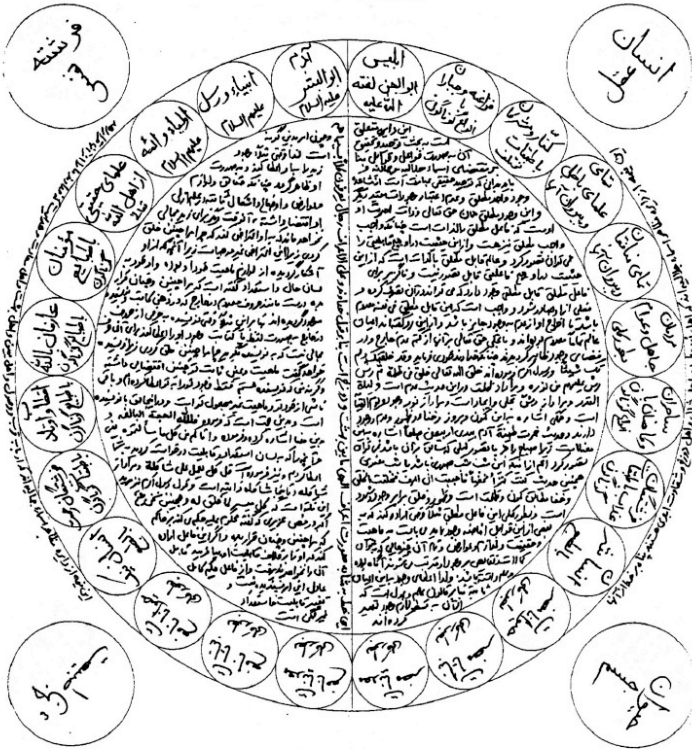
The diagram is a circular representation of the world, titled 'The Circle of the World' (Dawra-i Dunya). At the center is a small circle containing the word 'Dunya' (World). Surrounding this central circle are several concentric rings. The first ring contains names of major regions and peoples in Persian script, including 'Arabia', 'India', 'China', 'Siberia', 'Europe', and 'Africa'. The outermost ring contains a more detailed list of names, possibly representing different tribes or specific geographical locations. The entire circular diagram is surrounded by a wide border filled with handwritten text in Persian, which appears to be a commentary or a detailed list of names corresponding to the regions shown in the diagram. The diagram is enclosed in a large circle with a decorative border.

دایره شماره ۱۲ تابع فقره شماره ۷۵۶

figure 12

این است صورت ذریعہ فواید و قوایل معتمد اسماء جلالیہ و جمالیہ و بیان اہل سعادت و شقاوت

دایره شماره ۱۷ تابع فقره شماره ۸۳۷

حق تعالیٰ نے فرمادیا: **وَابْتَغِ الْوَعْدَ الَّذِي مَخَصَّ لَكَ لِلْعَمَلِ الصَّالِحِ فِي الدِّينِ** اور جو وعدہ (پہنچانے کا) جو تجھے صالح اعمال کے لیے دین کے لیے مقرر کیا ہے اسے حاصل کر۔

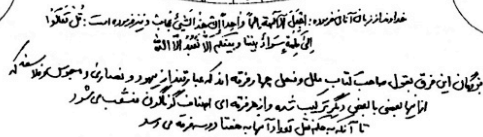

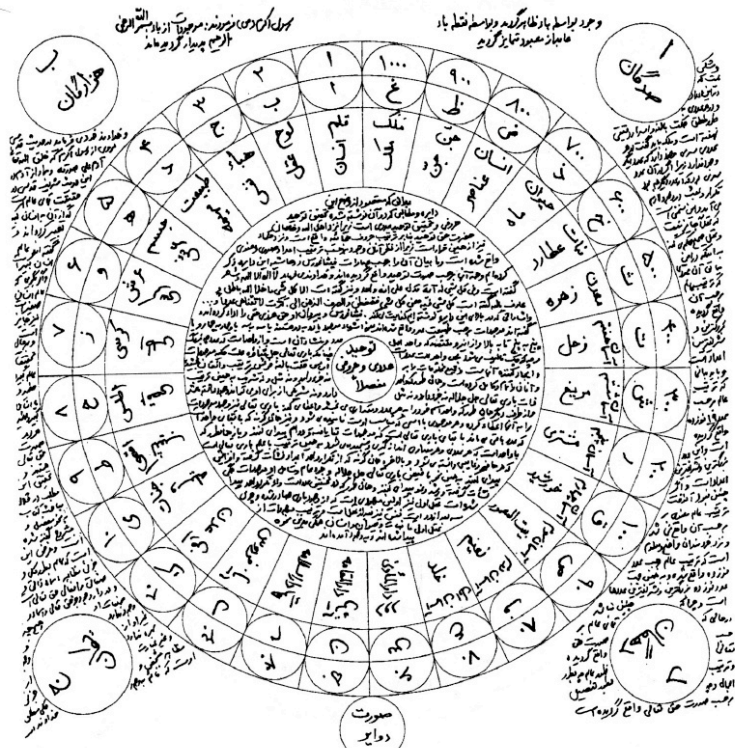
figure 14

figure 15

[illegible]

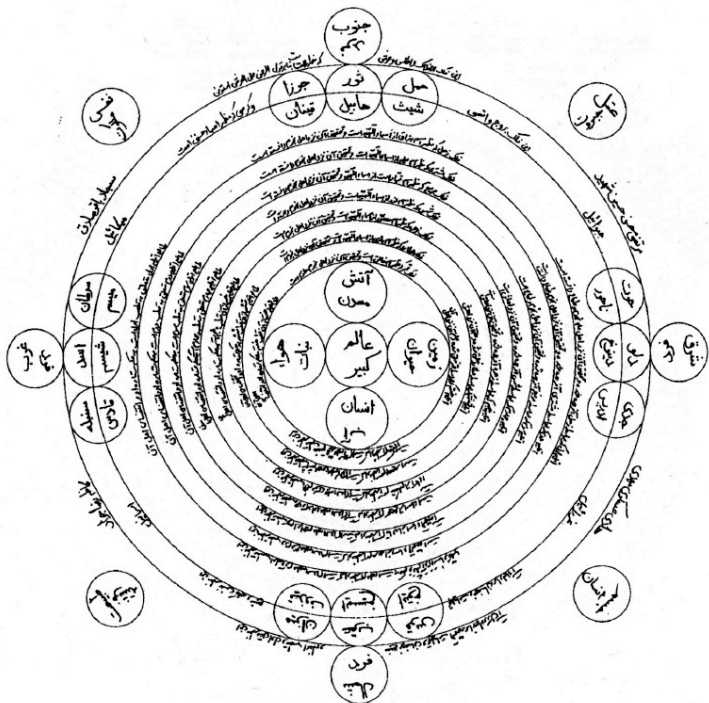

كُنَّا حُرُوفًا وَالْيَاتِ لَمْ تَقُلْ تَعْلَقَاتِ فِي ذُرَى أَعْلَى الْعَقَلِ
أَنَا أَتِ فِيهِ وَنَفْسَانِ رَأَيْتُ حُرُوفًا فِي هَوْنٍ عَنْ يَمِينِ

دایره شماره ۲۰ تابع فقره شماره ۸۴۶

این است صورت دایره آفاتیه و معروفات و مغفلات آن که از آن به آیات و کلمات و حروف تدبیر شده است بنا بر آنکه:
 ستریم ایاتی که در آنستهم حق و یقین لهم انه الحق

دایره شماره ۲۳ تابع فقره شماره ۹۸۳

figure 18

این است صورت دایره آئینه و معرودمان که در آن است بنابر تطبیق با آیات و حکایات صوفیه به شرح من کما:
 احوال کاتب کتب بخت کمال هم کمال حیدر

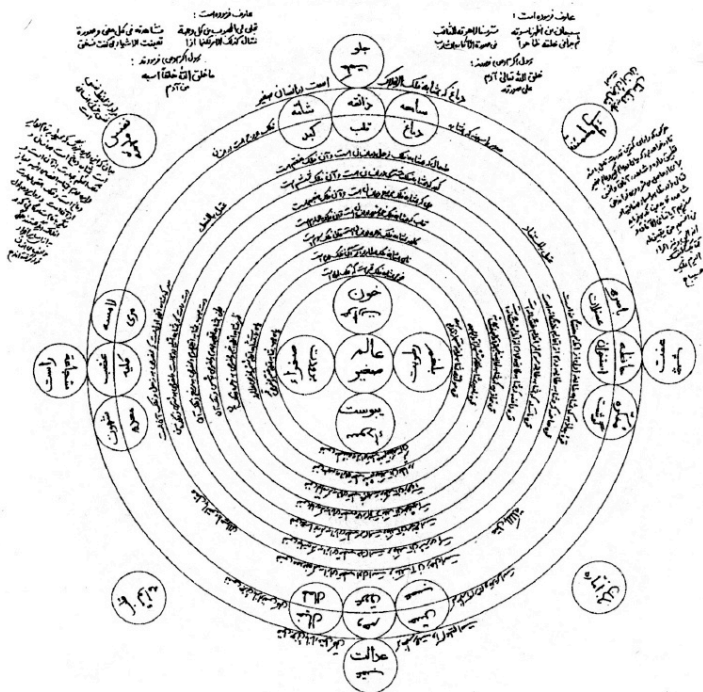

figure 19

This diagram is a circular arrangement of 28 circles, each containing a name in Persian script. The names are arranged in a circular pattern, likely representing the 28 lunar mansions or a similar astrological system. The names are written in a stylized, calligraphic font. The circles are arranged in a circular pattern, with some names appearing in the center and others around the perimeter. The names are written in a circular pattern, likely representing the 28 lunar mansions or a similar astrological system.

The names, starting from the top and moving clockwise, are:

- خداوند
- انسان
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات
- ملائک
- نات

The diagram is a circular arrangement of 28 circles, each containing a name in Persian script. The names are arranged in a circular pattern, likely representing the 28 lunar mansions or a similar astrological system. The names are written in a stylized, calligraphic font. The circles are arranged in a circular pattern, with some names appearing in the center and others around the perimeter. The names are written in a circular pattern, likely representing the 28 lunar mansions or a similar astrological system.

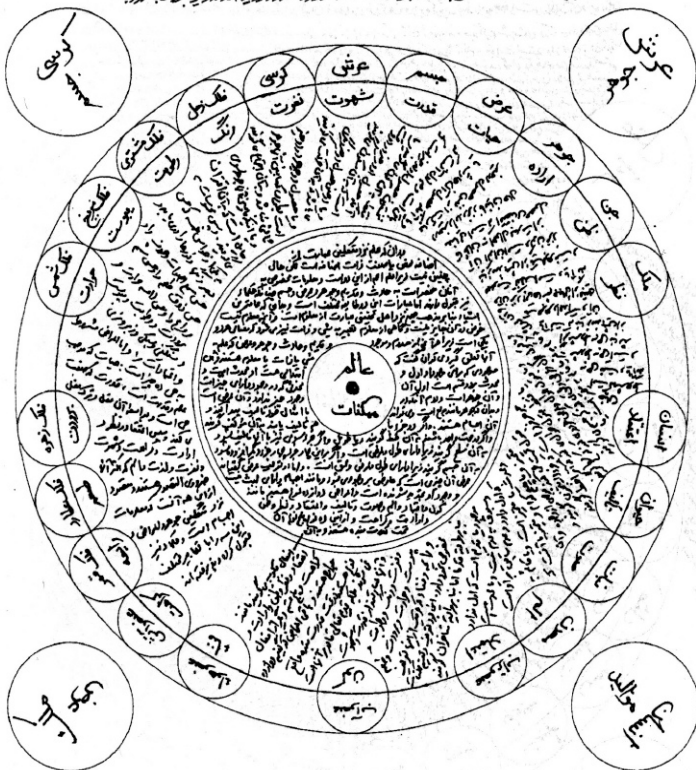
figure 20

figure 21

این است صورت دایره مجدول مشتمل بر معلوماتی که در صورت نیاز بر طبقه متعلّقین و علماء اسلام چنانکه بدست
 و در این جا که نه در اطراف مشتمل بر اساسی بزرگانی است که مکرر و مکرر در دیده اند در دایره بزرگ به درجه

دایره شماره ۲۸ تابع فقره شماره ۱۱۰۸

figure 23

شیع‌های جهانگانه در برابر چنانگانه‌ای که در اطراف دایره اصلی ترسیم شده هر یک به ازای مثل
و نفس و طبیعت و جسم هستند و از این بگویند شیعیان و
بزرگترین مخلوقاتند

دایره شماره ۱۸ تابع فقره شماره ۸۳۹

figure 25

figure 1

figure 2

figure 3

figure 4

figure 5

figure 6

figure 7

figure 8

figure 9

figure 10

figure 11

figure 12

figure 13

figure 14

figure 15

figure 16

figure 17

figure 18

figure 19

figure 20

figure 21

figure 22

figure 23

figure 24

figure 25

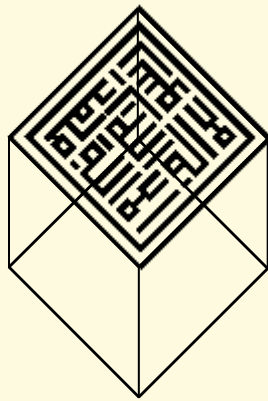
لَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

lā ta^ʿlamu nafsum-ma ^ʾukhfiya lahum miñ qurrati ^ʾa^ʿyunin;
jazā^ʾam-bi-mā kānū ya^ʿmalūn

No soul knows

what is hidden from them of that which will refresh their eyes;
a reward for what they did.

(Sūratu-s-Sajdah 32:17)

noon hierographers
green mountain
virginia
usa